



Raport z badania sytuacji i potrzeb młodzieży w gminie Białobrzegi

Stowarzyszenie
Inicjatywa Białobrzegi

Stowarzyszenie Inicjatywa Białobrzegi
2023

Raport powstał w wyniku działań stowarzyszenia Inicjatywa Białobrzegi, we współpracy z ogólnopolską akcją Masz Głos.

Podstawą niniejszego opracowania jest ankieta wypełniona przez młodzież zamieszkującą gminę Białobrzegi i tu uczęszczającą do szkół publicznych. Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jaka jest sytuacja młodzieży w gminie Białobrzegi?
2. Jakie są potrzeby młodzieży w gminie Białobrzegi?
3. Z jakimi trudnościami spotyka się badana młodzież?

Aby uzyskać odpowiedzi na powyższe pytania przeprowadzono ankietę online skierowaną do młodzieży w wieku 13-21 lat z gminy Białobrzegi.

Nasza ankieta skierowana była do grupy 12 - 21 lat. Realizowana w okresie czerwiec - sierpień 2023 roku.

Odpowiedzi w ankiecie udzieliło 40 osób. Pytania ankietowe znajdują się na końcu naszego opracowania.

Raport stanowi podstawę do rozpoczęcia dalszych pogłębionych badań oraz otwartej debaty publicznej z zaangażowaniem młodzieży i władz lokalnych, a ukierunkowanej na budowanie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego wśród młodzieży. Aby tego dokonać, należy mieć na względzie aktualną sytuację dzieci i młodzieży, postępujący rozwój technologii oraz wieloletnie zaniedbania w obszarze aktywizacji tej grupy społecznej.

1. Sytuacja młodzieży

A. Dane ogólne

Gmina Białobrzegi według danych GUS z 2022 roku ma 9 782 mieszkańców z czego 1618 osób w przedziale wiekowym 10 - 24 lata. Liczba mieszkańców między rokiem 2002, a 2022 zmalała o 3,6%.

Miasto Białobrzegi stanowi ośrodek edukacji publicznej i niepublicznej na szczeblu podstawowym i średnim na terenie powiatu białobrzесьkiego. Na terenie miasta znajdują się:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Białobrzegach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Suchej,
- Liceum Ogólnokształcące im. Armii Krajowej w Białobrzegach,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Białobrzegach,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Młodzieży „SIÓDEMKA”.

Na terenie miasta Białobrzegi w zakresie PKD 85.59.A, czyli „nauka języków” obcych wg CEIDG, jest zarejestrowanych 8 firm. Dla PKD 85.59.B, czyli „pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane” jest zarejestrowanych 33 firmy.

Ofertę kulturalno-rozrywkową wypełniają m.in:

- Białobrzесьkie Centrum Kultury „BIAŁE BRZEGI” wraz z kinem,
- Biblioteka Publiczna w Białobrzegach oraz jej filia w Szczytach,
- Biblioteka Powiatowa w Białobrzegach,
- Świetlica wiejska w Suchej.

Miejsca rekreacji stanowią przede wszystkim:

- Stadion Miejski im. Zygmunta Siedleckiego w Białobrzegach wraz z siłownią plenerową, skateparkiem, kortem tenisowym i boiskiem do siatkówki,
- Kąpielisko Miejskie Syrenka na rzece Pilica w Białobrzegach wraz z dwoma okolicznymi jeziorami,
- teren zadrzewiony tzw. Park przy skrzyżowaniu ulic Żeromskiego i 11 Listopada,
- orliki przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych (ZSP) w Białobrzegach i Publicznej Szkole Podstawowej w Suchej,
- Hala Sportowa przy ulicy Reymonta, sala sportowa przy ulicy Rzemieślniczej oraz sala gimnastyczna przy ZSP,
- boiska przy Hali Sportowej i Publicznej Szkole Podstawowej w Białobrzegach.

Na terenie miasta działa wiele inicjatyw oddolnych organizowanych przez mieszkańców jak grupa biegowa, grupy fitness, czy grupy morsów. Dodatkowo w gminie działają kluby sportowe MKS Pilica Białobrzegi, KS Zodiak Sucha oraz Syrenka Soccer School ukierunkowane na popularyzację piłki nożnej.

Istnieją również organizacje pozarządowe takie jak Fundacja Klementyna, Białobrzесkie Towarzystwo Kulturalne, czy Ochotnicze Straże Pożarne, jak również prywatne podmioty działające w obszarze kulturalno-rozrywkowym jak szkoła nauki tańca Kosmos.

Według danych zamieszczonych na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Białobrzegach dla dzielnicowego gminy Białobrzegi: „Zakładanym celem do osiągnięcia w okresie od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r. jest zminimalizowanie spożywania alkoholu w miejscu objętym zakazem, zaśmiecania miejsca publicznego oraz grupowania się nieletnich zagrożonych demoralizacją w rejonie sklepu w miejscowości Dąbrówka.” Zaś dla dzielnicowego z miasta Białobrzegi: „Zakładanym celem do osiągnięcia w okresie od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r. jest zminimalizowanie popełnianych wykroczeń oraz grupowania się młodzieży, zagrożonej demoralizacją oraz prowadzenie działań zmierzających do objęcia zagrożonego miejsca monitoringiem miejskim w rejonie małego targu oraz sklepu monopolowego przy ulicy Szkolnej w miejscowości Białobrzegi.”

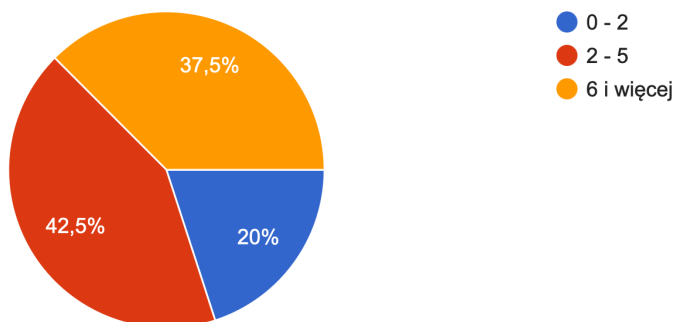
Według danych GUS z 2022 roku kierunkiem pierwszej decyzji o migracji osób zamieszkujących powiat białobrzесki jest aglomeracja warszawska.

B. Wyniki ankiety

Młodzież z gminy Białobrzegi wskazała (80%), że spędza w sieci od 2 do 6 i więcej godzin.

Ile godzin dziennie spędzasz w sieci?

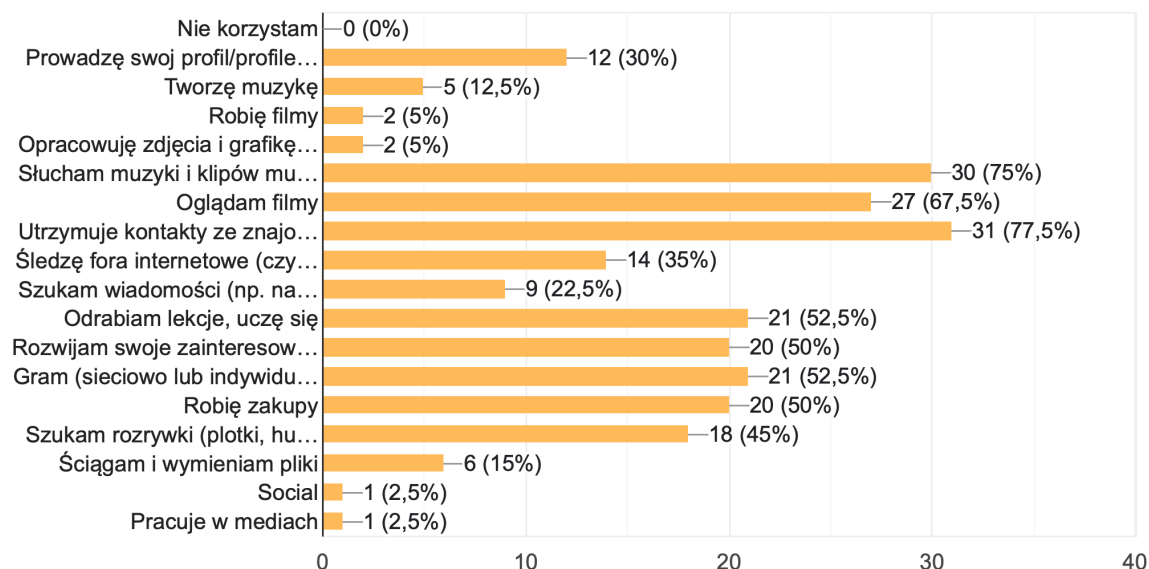
40 odpowiedzi



W czasie, kiedy młodzież jest obecna w sieci, najczęściej podejmowane aktywności, wskazane przez badaną grupę, to (można było udzielać więcej niż jednej odpowiedzi):

Kiedy jesteś w sieci, to co robisz najczęściej?

40 odpowiedzi



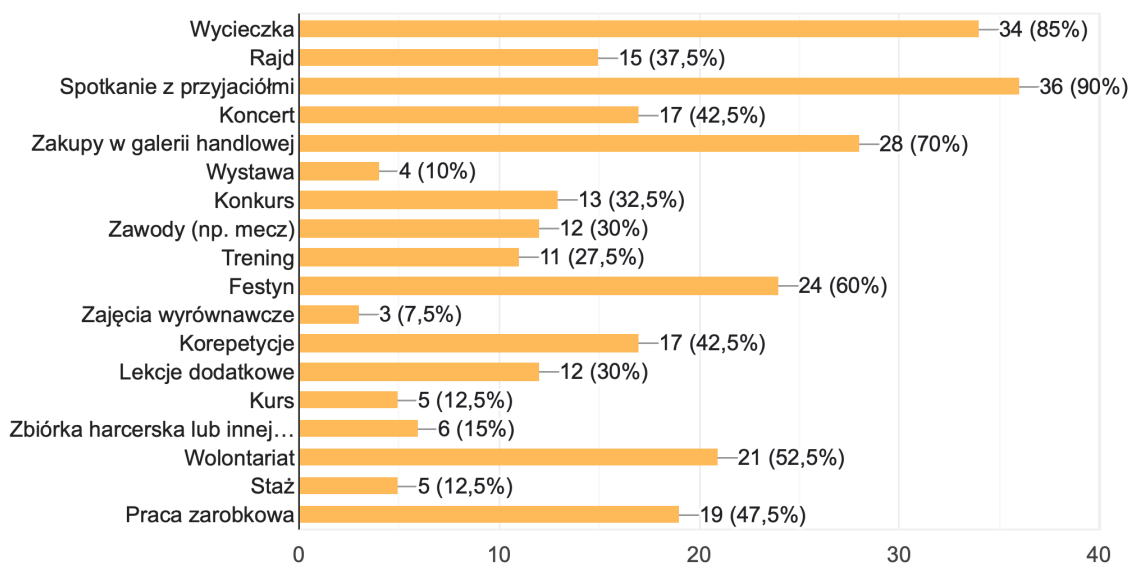
Warto zauważyć, że „uczę się” było dopiero czwartą najczęściej wybieraną odpowiedzią. W przypadku stron internetowych, najczęściej wskazywanymi były dobrze znane, największe aplikacje, jak Instagram, YouTube i TikTok.

Natomiast 75% ankietowanych stwierdziło, że nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych w szkole. Wśród podawanych przyczyn osoby ankietowane wskazały m.in. (cytujemy kilka odpowiedzi): „Nie, ponieważ takie odbywają się zazwyczaj po lekcjach, a po lekcjach nie mam czasu na takie rzeczy, bo autobus później już nie jeździ”, „Nie, ponieważ większość czasu zajmuje mi dotarcie do domu”.

Na pytanie o udział w zajęciach poza szkołą ponad 50% odpowiedziało negatywnie np: „Nie, bo nie mam czasu” lub „Nie, ponieważ nie ma zajęć, które mnie interesują”. Odpowiedzi te, w zestawieniu z kolejnymi pytaniami, pozwalają wstępnie ocenić, że młodzież nie ma alternatywy dla spędzania czasu poza Internetem. Powyższe odpowiedzi wydają się wpisywać w ogólny pogląd na temat młodego pokolenia, czyli spędzającego czas przed ekranem komputera, czy smartfona. Na uwagę zasługuje fakt wskazywania przez młodzież, jako przeszkodę w dotarciu na zajęcia, niewystarczającą organizację transportu publicznego. Młodzież z miejscowości znajdujących się poza granicami miasta nie jest w stanie samodzielnie przemieszczać się między Białobrzegami, jako centrum wydarzeń, a swoimi miejscowościami. Czy jednak jest to całość, czy tylko fragment obrazu? W kolejnych pytaniach ankiety okazuje się, że 80% młodzieży lubi spędzać czas poza domem, czyli na świeżym powietrzu, ze znajomymi, podczas różnych aktywności. Młodzież wskazuje również na wiele aktywności, w których brali udział w ostatnim roku. Poniższy wykres wydaje się obalać tezę o izolowaniu się młodych osób od interakcji z innymi ludźmi:

Zaznacz to, w czym uczestniczyłeś/łaś w ostatnim roku:

40 odpowiedzi

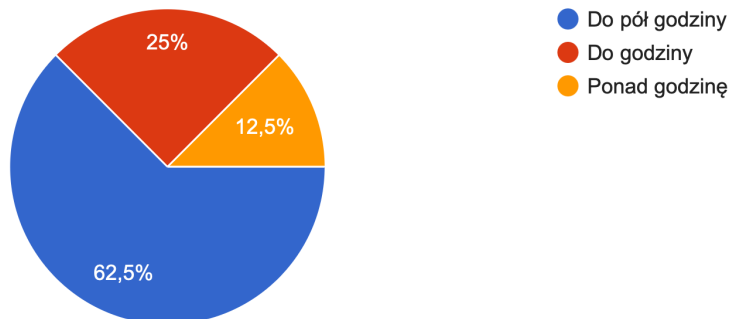


Co więcej, na pytanie o podejmowanie pracy zarobkowej w wakacje, 60% ankietowanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, czyli wykonywało jakąś formę pracy zarobkowej. Najczęściej była to praca fizyczna przy zbiorach. Tylko 25% odpowiedziało, że wykonywało prace nieodpłatnie. Aż 80% młodzieży wskazało, że ma stałe obowiązki poza szkołą, jak np: pomoc w domu, robienie zakupów, czy sprzątanie. Wysoko korespondującym pytaniem do kwestii braku czasu na udział w zajęciach poza szkołą, jest pytanie o dysponowanie czasem wolnym. Tu ankietowani, aż w 87,5% odpowiedzieli, że posiadają powyżej 2 godzin dziennie czasu, którym mogą sami dysponować. Fakt ten, w zestawieniu z odpowiedziami dotyczącymi preferencji spędzania wolnego czasu, nasuwa wniosek, że w gminie nie ma oferty dla młodzieży w wieku 12-21 lat, dostosowanej do preferencji i mobilności młodych ludzi. Natomiast ta, która jest, jest niewystarczająca, nie trafia do zainteresowanych, lub jest poza ich zasięgiem (dojazd). Zatem czynnikiem uniemożliwiającym udział w zajęciach pozalekcyjnych, poszerzaniem swoich zainteresowań i pasji jest wykluczenie transportowe i brak połączeń autobusowych w godzinach popołudniowych/wieczornych. O chęci spędzania czasu z rówieśnikami przemawia również fakt, że prawie połowa ankietowanych stwierdziła, że czas wolny lubi spędzać ze znajomymi. Młodzież jest świadoma swoich mocnych stron. Na pytanie o wymienienie 5 mocnych stron 82,5% było w stanie je wymienić i opisać. Dla przykładu cytaty: „Pracowitość, obowiązkowość, chęć niesienia pomocy, rysowanie, empatia” Niestety na pytanie: „z czym sobie nie radzisz, co jest trudne dla Ciebie?”, 30% młodzieży wymieniło szkołę lub przedmiot szkolny. W pozostałych odpowiedziach pojawiała się także pojęcie stresu lub nagłej nieprzewidzianej zmiany w życiu. Jedna z odpowiedzi: „Uczenie się w liceum prawie wszystkich lekcji, które nie rozwijają mnie w tym, czym chcę się zajmować, i zabierają zbyt dużo czasu. Z długimi dojazdami to jeszcze ciężiej”

Młodzież w gminie Białobrzegi w znaczącej większości (62,5%) dociera do szkół w czasie do pół godziny.

Ile czasu zajmuje Ci zwykle droga do szkoły?

40 odpowiedzi



Niemal połowa badanych, bo 47,5% korzysta z transportu zbiorowego, czyli z autobusów szkolnych organizowanych przez gminę Białobrzegi ze środków zewnętrznych. Są to środki z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

25% młodzieży jest dowożona do szkół samochodami, czyli przy wykorzystaniu prywatnych środków transportu. Warto w tym miejscu podkreślić, że młodzież w ankiecie odpowiedziała, że spotyka się z trudnościami z dotarciem do Białobrzegów. Aż 65% wskazało na problemy z transportem wieczorami w dni powszednie, niedziele i święta. Jedną odpowiedź cytujemy: „Zawsze po 6-tej lekcji o 13:20 mam problem, szczególnie zimą, gdy

czasem nie zdążę się ubrać i nie udaje mi się dotrzeć na autobus o godzinie 13:30 i muszę czekać na autobus o 14:45. Z kolei ten drugi autobus dojeżdża do miejsca, z którego muszę iść kilka kilometrów aby dotrzeć do domu.”

Młodzi ludzie (47,5%) wskazywali Radom, jako główny kierunek podróży w dni wolne od szkoły. Warto zauważyć, że zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy autobusów (stan na październik 2023 r.) w dni wolne od szkoły mamy jedynie dostępne połączenia: 06:15 Białobrzegi-Radom, 09:10 Białobrzegi-Radom, 13:10



Białobrzegi-Radom, 09:45 Radom-Białobrzegi, 14:45 Radom-Białobrzegi, 16:00 Radom-Białobrzegi. Wyklucza to możliwość korzystania przez młodzież z oferty rozrywkowo - kulturalnej, oferowanej przez najbliższą aglomerację.

2. Potrzeby i problemy młodzieży

Młodzi mieszkańcy z gminy Białobrzegi chcieliby zaangażować się w projekty dla młodzieży. Na pytanie „Czy chciałbyś/chciałabyś się zaangażować w projekty dla młodzieży?” pozytywnie odpowiedziało 67,5% ankietowanych. Niestety 75% nie wie, czym jest Młodzieżowa Rada Gminy, ale w pytaniu „Czy wiedząc, że Młodzieżowa Rada Gminy jest organem doradczym i reprezentacją młodzieży w strukturach lokalnych, że wskazuje innym organom potrzeby swoich rówieśników oraz stara się kształtować i zmieniać nasze miasto, tak, jak widzą je młodzi ludzie, zachęcając też do czynnego brania udziału w życiu gminy i pracy społecznej na jej rzecz, zaangażował/a byś się w jej powstanie i działania?” już 67,5% odpowiedzi wskazało, że osoby ankietowane zaangażowałyby się w taką inicjatywę.

Młodzież (50% odpowiedzi) wskazuje na brak miejsc do spotkań, szerokopojętej rozrywki jak np. kluby, czy kawiarnie. Uderza brak dedykowanych miejsc spotkań dla młodzieży, w celu nawiązywania więzi, przyjaźni, socjalizacji, niezbędnych na tym etapie rozwoju; młodzi ludzie spędzają czas w okolicach Stadionu Miejskiego, placu Zygmunta Starego (tzw. parasole) oraz w okresie letnim - pod



wiatami na terenie kąpieliska miejskiego. Wiele lat temu w mieście dostępne były klubokawiarnie, tzw. kafejka usytuowana na terenach nadpilicznych, czy dyskoteka „OK” (zdjęcie).

Te miejsca już dawno zniknęły z mapy miasta, żyją jedynie we wspomnieniach mieszkańców, a na ich miejsce nie pojawiła się żadna alternatywa. Młodzi stracili swoje miejsca spotkań kilka lat temu i tak pozostało do dziś.

Jeśli chodzi o dostępność obiektów sportowych, to młodzież korzysta z siłowni na Hali Sportowej przy ul. Reymonta, orlika przy ul. Żeromskiego oraz z infrastruktury na stadionie miejskim. Jak zauważają młodzi ludzie, miejsca te także są reglamentowane ze względu na odbywające się tam wydarzenia kulturalno - sportowe: „Przed meczem wyrzucano nas ze skateparku”, „Nie można korzystać ze skateparku kiedy jest mecz”. Wspomniane miejsca są miejscami ogólnodostępnymi, jednak w ograniczonym zakresie czasu.



Ze względu na bezpieczeństwo, boiska są ogrodzone, jednak warto wskazać, że część z nich popołudniami oraz w weekendy jest zamknięte m.in. boisko przy Hali Sportowej przy ulicy Sądowej oraz boisko przy szkole podstawowej przy ulicy Rzemieślniczej (zdjęcia). Boisko przy Hali Sportowej według naszej wiedzy, wymaga wcześniejszej rezerwacji, co może zniechęcać młodzież do spontanicznej aktywności fizycznej.

W rozmowach prowadzonych z młodzieżą w związku z ankietą pojawiały się potrzeby korzystania z basenu, jako formy rekreacji. Sygnalizowano, że najbliższe baseny są oddalone o średnio 30 km co w połączeniu wąską ofertą transportu publicznego w godzinach popołudniowych do Kozienic (brak połączeń), do Radomia, Warki, czy Grójca znacząco wpływa na niską dostępność tego rodzaju aktywności dla młodzieży z gminy Białobrzegi.

Na kolejnym miejscu, w pytaniu czego młodzież potrzebuje najbardziej w swojej miejscowości, pojawiły się kwestie: transportu publicznego „Lepszej komunikacji, żeby nie tkwić w jednym miejscu odciętym od ludzi”, „Miejsca do spotkań i rozwijania zainteresowań oraz bardziej rozwiniętej komunikacji publicznej”, czy braku miejsc spotkań: „Rozrywki i miejsca do zebrania się w grupie żeby sobie

usiąść". Pojawiła się także, co alarmujące w dobie kryzysu psychicznego dzieci i młodzieży, odpowiedź o potrzebie dostępu do psychologa.

Na pytanie „Co chciałbyś/chciałabyś zmienić w swojej miejscowości?” również wskazywano transport publiczny. Warto podkreślić, że młodzież odpowiadała m.in. o kwestiach: „Zwiększyć bezpieczeństwo lub poczucie tego bezpieczeństwa”, „Częstsze patrole policji w Białobrzegach”, „Większe otwarcie na młodzież i słuchanie tego co mówimy”, „Sposób organizowania przestrzeni publicznej i dysponowania nią”.

Zadaliśmy także pytanie „Jakiej inicjatywy oczekujesz po rządzących Białobrzegami?”. Tu, oprócz wcześniej wspomnianej poprawy transportu publicznego i zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu, pojawiły się odpowiedzi: „Zwracać uwagę na potrzeby młodzieży”, „że ktoś zacznie patrzeć na głos młodych ludzi, którzy też chcą się rozwijać w swoim mieście, ale nie mają takiej możliwości”.

Szanse na aktywizację młodzieży w zmiany otoczenia, upatrujemy w uchwalonym w 2022 roku Budżecie Obywatelskim Białobrzegów. Niestety, naszym zdaniem w pierwszej edycji, nie wykorzystano całego potencjału pomysłu, który z sukcesem działa w wielu miastach w Polsce. Brak szeroko zakrojonej komunikacji, papierowe formularze do głosowania, brak promocji skierowanej do aktywizacji młodych, te czynniki mogły wpłynąć na niskie zaangażowanie zarówno w zgłaszanie projektów, jak i ilość oddanych głosów. Zgłoszono jedynie 10 projektów z czego, w wyniku głosowania, wybrano do realizacji 5. Głosowało 1529 osób, czyli ok 16% mieszkańców gminy. Cztery wybrane projekty dotyczyły placów zabaw w sołectwach, jeden zgłoszony przez Inicjatywę Białobrzegi, dotyczył terenu miasta z naciskiem na inwestycję dla osób w każdym wieku oraz na przywrócenie walorów rekreacyjno - sportowych tzw. Parku. Był to projekt Park ćwiczeń, czyli kalistenika - street workout.

Postawiliśmy się również w roli młodej osoby, której głównym narzędziem do poszukiwania rozrywki lub zainteresowań jest telefon z internetem. Sprawdziliśmy hasła w popularnej wyszukiwarce internetowej wpisując frazy: „zajęcia dla młodzieży Białobrzegi” oraz „co robić w Białobrzegach”. Stan na październik 2023. W przypadku pierwszego hasła, na pierwszym miejscu, wyświetliła się nieaktualna już strona mgok.bialobrzegi.pl z grafiką zajęć stałych w sezonie 2021/2022. Dopiero na trzeciej pozycji wyszukiwarki był nowy adres bck.bialobrzegi.pl, jednak również z zajęciami i sekcjami datowanymi na 2021/2022. W kolejnych wynikach wyświetliła się szkoła tańca oraz szkoła języka angielskiego.

Dla drugiego z haseł otrzymaliśmy wynik kierujący do strony bialobrzegi.pl, do zakładki "Atrakcje turystyczne", z 2015 roku zawierającą kilkanaście pozycji z rejestru zabytków z terenu gminy Białobrzegi. Nie znajduje się tam żadna



adekwatna oferta. Ten krótki i prosty test, ugruntował nas w przekonaniu, że oferta dla młodzieży jeżeli nawet jest, to nie niewidoczna i trudna do znalezienia.

Młoda osoba nie ma możliwości weryfikacji, czy oceny proponowanych zajęć w sposób, który jest najbardziej aktualny obecnie, czyli przez internet.

Należy zatem położyć nacisk na kilka aspektów. Po pierwsze ofertę zajęć dla młodzieży powinno się skonstruować w sposób przemyślany i w oparciu o realne potrzeby i możliwości młodych ludzi. Oferta ta nie musi być szeroka, za to dość precyzyjna i uwzględniać realne zainteresowania oraz wiek i płeć odbiorców (piłka nożna, jest jednak skierowana głównie do chłopców pomimo uruchomienia przez MKS Pilica Białobrzegi grupy żeńskiej), a sport to nie jedyne zainteresowania i młodych ludzi.

Po drugie, klarowna i intuicyjna komunikacja, zebrana w jednym miejscu, trafiająca w łatwy sposób do odbiorców; promowana w mediach społecznościowych (nie tylko Facebook).

Po trzecie zaś, taki wybór zajęć pozalekcyjnych, atrakcyjnych i łatwo dostępnych powinien iść w parze z miejscami do swobodnego przebywania w przyjaznych dla młodzieży warunkach. Taką ofertę dla młodzieży może stanowić nowy gmach Białobrzegskiego Centrum Kultury „BIAŁE BRZEGI” (BCK, zdjęcie). Przestrzeń dostępna po lekcjach dla młodych osób, w zakresie rozwoju różnych zainteresowań przy wsparciu „elastycznych” facylitatorów, dostosowujących aktywności nienachalnie do okoliczności. Przestrzeń do swobodnego przebywania w pomieszczeniach, gdzie można wziąć udział w różnych aktywnościach, bez zobowiązań, czy konieczności rezerwacji. Obecne zajęcia stałe zgodnie z zamieszczoną informacją na stronie internetowej BCK (grafik zajęć

stałych 2023/2024) to zajęcia: wokalne, taneczne, i ceramiczne. Jednak na profilu Facebook BCK znajdujemy dodatkowo zajęcia: plastyczne, szachy, malarskie, teatralne oraz naukowe poniedziałki. To czego brakuje to podziału na grupy wiekowe. Zbyt duża rozbieżność wieku uczestników może powodować zniechęcenie do udziału w zajęciach. Nie znaleźliśmy oferty zajęć w Świetlicy wiejskiej w Suchej.

Ankieta i działania, jakie przeprowadziliśmy, pokazuje jak duży potencjał drzemie w białobrzесkiej młodzieży oraz jak duże wyzwania stoją przed wszystkimi, którzy decydują o kształcie i kierunkach rozwoju gminy. Na ostatnie pytanie, dotyczące miejsca, w którym się widzą w przyszłości 77,5% ankietowanych odpowiedziało, że poza Białobrzegami. To pytanie stanowi swoistą klamrę dla całego badania. Niewykorzystany potencjał i zaniedbania w ofercie rozwoju młodzieży znajdują odzwierciedlenie w statystykach. W gminie Białobrzegi społeczeństwo starzeje się oraz odnotowuje się odpływ młodych ludzi do większych miast, a sama gmina z roku na rok wyludnia się. W 2022 roku po raz pierwszy od 1995 roku gmina liczyła mniej niż 10 000 mieszkańców.

3. Podsumowanie

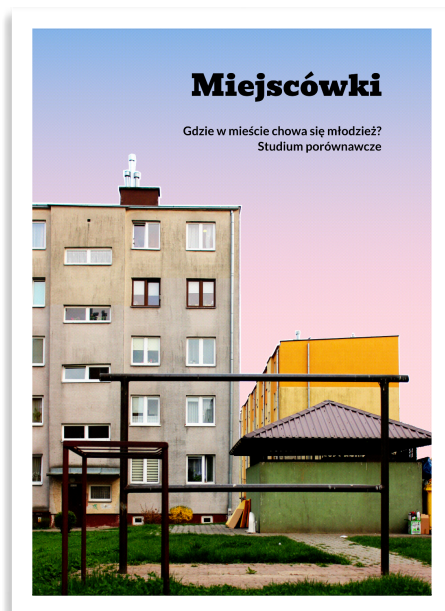
Wnioski zawarte w niniejszym opracowaniu znajdują swoje odzwierciedlenie w projekcie Strategii Miasta i Gminy Białobrzegi na lata 2023-2030, co jedynie potwierdza trafność wniosków w niniejszym raporcie, mimo okrojonej ilości narzędzi użytych w badaniu. Przykładami są, uwzględnione w projekcie Strategii, cele strategiczne z kierunkami działań pt: „Stworzenie miejsca aktywności dla młodzieży (miejsce nauki / spotkań dedykowane bezpośrednio dla młodzieży i przez nią współzarządzane).”, „Organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych dla wszystkich grup wiekowych w różnych obszarach kultury, z szczególnym uwzględnieniem inicjatyw dla młodzieży z terenu gminy.” oraz „Występuje potrzeba rozwoju i lepszego dopasowania transportu zbiorowego do potrzeb mieszkańców, przy zachowaniu wysokich standardów”.

W czasie pracy nad ankietą, natknęliśmy się na pracę dyplomową zrealizowaną w ramach studiów podyplomowych Miasta i metropolie. Studia miejskie, prowadzone przez Instytut Badań Przestrzeni Publicznej na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, o tytule: **Miejscówki. Gdzie w mieście chowa się młodzież? Studium poznawcze.** Autorzy Agnieszka Bojanowska, Krzysztof Kaczanowski, Mirosław Kastner, Katarzyna Lisowska, Małgorzata Łosiewicz, Anna Triebwasser poruszyli temat młodzieży i ich miejscu w przestrzeni miejskiej. Moment, kiedy przeczytaliśmy w całości powyższą pracę, można bez wątpienia porównać do wspomnień o najpiękniejszym prezencie urodzinowym. Każda strona wspomnianej pracy jest według nas, wartościowa i inspirująca.

Po przeczytaniu rekomendacji dotyczących miejsc w mieście atrakcyjnych dla młodzieży, wspólnie uznaliśmy, że powinno się zwrócić na nie szczególną uwagę. Pragniemy, aby samorząd, odpowiedzialny za wprowadzanie zmian w naszym otoczeniu, miał je zawsze na względzie.

Sami, jako aktywiści i społecznicy, korzystamy często w swojej działalności z wiedzy i pracy innych wybitnych osób i podmiotów.

Uważamy, że powszechny dostęp do wiedzy obliuguje do przekazywania jej dalej, edukowania tam, gdzie wspólnie można znaleźć odpowiedź na lokalne problemy. Pamiętajmy, że młodzież to przyszłość, a bez niej miasto mocno zubożeje i wyludni się. Stąd też płynie nasza decyzja o podjęciu wyzwania jakim było



stworzenie niniejszego raportu, czyli weryfikacji sytuacji młodzieży w gminie Białobrzegi, stanowiącego próbę przywrócenia głosu młodym ludziom i przeniesienia tego zagadnienia do przestrzeni publicznej.

Dlatego też przytaczamy poniżej fragmenty wyżej wymienionej pracy podyplomowej, dzieląc się tym, co uważamy za niezwykle cenne, co według nas stanowi kwintesencję potrzeb młodych osób; cytując fragmenty ostatniego rozdziału wspomnianej pracy dyplomowej: "Część III – Wnioski i rekomendacje", podsumujemy istotę problematyki jakiej się podjęliśmy.

„O ile młodzież lat 90. XX w. miała czasu wolnego pod dostatkiem, o tyle współczesna młodzież nieraz narzeka na jego brak głównie ze względu na natłok prac domowych lub pozaszkolnych zajęć dodatkowych (a te, jak wiemy, o ile nie są podjęte dobrowolnie, są swego rodzaju pracą, a więc – przeciwieństwem wolnego czasu).”

„Rekomendacja: Więcej przestrzeni, więcej czasu! Czas wolny jest młodzieży do rozwoju (szczęścia?) koniecznie potrzebny! Dzięki niezagospodarowanym (w sposób sztywny!) godzinom, młody człowiek może w swoim tempie i w swobodny sposób kształtować własną tożsamość. Naturalnym środowiskiem dla osób dorastających jest grupa rówieśnicza, w której przebywa się bez protektoratu dorosłych – rodziców, dziadków czy też nauczycieli.”

„Miejsca atrakcyjne pozostają uniwersalne. Co kryje się pod tym pojęciem? To przede wszystkim lokalizacje poza kontrolą dorosłych, sprzyjające „ukryciu” azyle, czasem miejsca zakazane. Najlepiej, aby znajdowały się blisko domu, a także aby otaczała je zieleń. Są to również miejsca popularne wśród rówieśników, można w nich spotkać się ze znajomymi i w sposób różnorodny spędzić czas, a także poznać kogoś nowego. Z kwestii technicznych – jest na czym usiąść, blisko znajduje się toaleta publiczna i jest ciepło! Młodzież posiada również potrzebę intymności – niektóre miejsca muszą dawać możliwość spokojnej rozmowy i prywatności. Mile widziane są lokalizacje dzikie i z dobrym punktem widokowym!”

„Na koniec pozwoliliśmy sobie na ogólną rekomendację dla miejskich władarzy, osób odpowiadających za samorządowe młodzieżowe polityki miejskie, ale także osób odpowiedzialnych za polski system edukacji, zarówno decydentów, jak i nauczycieli. Włączajmy młodzież od najmłodszych lat w tematykę miejską. Zachęcajmy ją do partycypacji społecznej. Zapraszamy do projektów szkolnych na temat przestrzeni publicznej, w której młodzież żyje i uczy się. Uczmy debaty publicznej, a nawet tak prozaicznych rzeczy jak pisanie postulatów, informacji

prasowych czy wniosków, które będą jako dorośli składać do miejskich urzędów. Dzisiaj młodzież nawet nie wie, że może mieć wpływ na swoje otoczenie w mieście i być może dlatego nie jest tym zainteresowana. Nie wie, że jej głos się liczy, bo przeważnie nikt jej nie pytał o zdanie. Choć doskonale wie, czym jest ekologia, zrównoważony rozwój, zielone miasto czy energia wiatrowa – bo o tym słyszy nieustannie i tym żyje od najmłodszych lat. Chce korzystać z technologii tak, aby jej jak najlepiej służyła, jest pokoleniem digital native. Chce mieszkać w miejscu, które jest dla niej wygodne, w którym ma blisko do przyjaciół, ale i do miejskich rozrywek.”

PODZIEKOWANIA

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego badania. Jeżeli raport zawiera niedociągnięcia, to jedynie z powodu braku doświadczenia. Staraliśmy się oddolnie i bezkosztowo przedstawić Państwu sytuację młodzieży zamieszkującej gminę Białobrzegi, jej charakterystykę, potrzeby, wyzwania, z którymi się zmagają, rozpoczynając tym samym dążenia do utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy i podniesienia znaczenia głosu młodych mieszkańców w kształtowaniu kierunków rozwoju miasta i gminy. Diagnozę potrzeb grupy społecznej wykonaliśmy po raz pierwszy. Nasze doświadczenie w tego typu działaniach było niewielkie i oparte w głównej mierze o informacje i wsparcie merytoryczne organizacji, które takie działanie już przeprowadzały. Ze względu na ograniczenia wewnętrzne (możliwości, czas, doświadczenie autorów, brak wsparcia finansowego), nie posłużyliśmy się wszystkimi metodami badawczymi oraz analitycznymi.

Dziękujemy akcji Masz Głos.

Dziękujemy za wsparcie merytoryczne Stowarzyszeniu Na Rzecz Aktywizacji Społeczności Lokalnej „Siedlisko” w Lubochni.

Dziękujemy Autorom i Autorkom pracy dyplomowej Miejscówki. Gdzie w mieście chowa się młodzież? Studium poznawcze.

Załącznik nr 1 - pytania zawarte w ankiecie:

1. Ile czasu zajmuje Ci zwykle droga do szkoły?
2. W jaki sposób zwykle dostajesz się do szkoły?
3. W jakie dni masz trudności z dotarciem ze swojego miejsca zamieszkania do Białobrzegów? Chodzi przede wszystkim o dostępność połączeń np. komunikacji publicznej oraz trudności, które wynikają z pory dnia lub dnia tygodnia.
4. W jakie miejsce lub do jakiej miejscowości najczęściej podróżujesz w dni wolne od szkoły? (np. na basen do miejscowości x, do kina w miejscowości y)
5. Ile godzin dziennie spędzasz w sieci?
6. Kiedy jesteś w sieci, to co robisz najczęściej?
7. Jakie strony internetowe i portale odwiedzasz najczęściej?
8. Czy bierzesz udział w zajęciach pozalekcyjnych w szkole (np. kółka zainteresowań,
9. uczniowski klub sportowy)? Jeżeli TAK, to wymień jakie, jeżeli NIE, to dlaczego?
10. Czy bierzesz udział w zajęciach pozaszkolnych? Jeżeli TAK, to jakich i przez kogo organizowanych? Jeżeli NIE to dlaczego?
11. Gdzie lubisz spędzać czas?
12. Zaznacz to, w czym uczestniczyłeś/łaś w ostatnim roku:
13. Czy w ostatnie wakacje wyjechałeś/łaś z domu na dłużej niż dwa tygodnie, żeby odpocząć?
14. Czy w ostatnie wakacje pracowałeś/pracowałaś zarobkowo? Jeżeli TAK to krótko opisz w jaki sposób?
15. Czy w ostatnie wakacje pracowałeś/pracowałaś nieodpłatnie? Jeżeli TAK to krótko opisz w jaki sposób?
16. Czy poza szkołą masz stałe obowiązki? Jeżeli TAK to krótko opisz w jakie?
17. Jakim czasem wolnym dysponujesz? Odpowiedź podaj w godzinach (np. 2 godziny dziennie)
18. Na co go przeznaczasz swój czas wolny i co lubisz robić?
19. Wymień 5 swoich mocnych stron (zalet, umiejętności ,zasobów)
20. Z czym sobie nie radzisz, co jest trudne dla Ciebie?
21. Czy chciałbyś/chciałabyś się zaangażować w projekty dla młodzieży?
22. Czy wiesz co to jest Młodzieżowa Rada Gminy?
23. Czy wiedząc, że Młodzieżowa Rada Gminy jest organem doradczym i reprezentacją młodzieży w strukturach lokalnych, że wskazuje innym organom potrzeby swoich rówieśników oraz stara się kształtować i zmieniać nasze miasto, tak, jak widzą je młodzi ludzie, zachęcając też do czynnego brania udziału w życiu gminy i pracy społecznej na jej rzecz, zaangażował/a byś się w jej powstanie i działania?
24. Czego młodzież w Twojej miejscowości najbardziej potrzebuje?
25. Co chciałbyś/chciałabyś zmienić w swojej miejscowości?
26. Jakiej inicjatywy oczekujesz po rządzących Białobrzegami?
27. W jakim miejscu w Polsce lub za granicą widzisz swoją przyszłość?